

U S T A W A

z dnia .....

o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej

Art. 1. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 191, 298, 904 i 2138 oraz z 2017 r. poz. 60) art. 38 i 39 otrzymują brzmienie:

„Art. 38. 1. Zakłady ubezpieczeń są obowiązane przekazywać Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej 10% sumy wpływów uzyskanych z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia od ognia na rzeczywiste potrzeby jednostek ochrony przeciwpożarowej, w szczególności na zapewnienie gotowości bojowej tych jednostek, budowę i modernizację obiektów strażnic, badania naukowe i działalność racjonalizatorską w zakresie bezpieczeństwa pożarowego i innych zagrożeń, a także propagowanie bezpieczeństwa pożarowego.

2. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej przekazuje:

- 1) 50 % kwoty ochotniczym strażom pożarnym;
- 2) 50 % kwoty jednostkom ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1–5 i pkt 8.

Art. 39 1. Środki finansowe przekazane Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej na podstawie przepisów art. 35 ust. 2 i art. 38 ust. 1 są przeznaczone wyłącznie na cele ochrony przeciwpożarowej.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia sposób i tryb rozdziału środków, o których mowa w ust. 1, mając na względzie zapewnienie skutecznego funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej.”.

Art. 2. Do środków finansowych z wpływów uzyskanych, a nie przekazanych przez zakłady ubezpieczeń z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia od ognia do dnia wyjścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Przedmiotowy projekt pozwoli na racjonalne i efektywnie wydatkowanie środków finansowych na cele ochrony przeciwpożarowej, z uwzględnieniem potrzeb krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Regulacja pozwoli również na równomierne wsparcie wszystkich jednostek ochrony przeciwpożarowej.

Przedmiotowa regulacja obejmuje środki przekazywane przez zakłady ubezpieczeń. Obecnie zakłady ubezpieczeń są zobowiązane na podstawie art. 38 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 191, z późn. zm.) do przekazywania na cele ochrony przeciwpożarowej 10% sumy wpływów uzyskanych z tytułu ubezpieczenia

od ognia – 50% tej kwoty Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej i 50% Zarządowi Głównemu Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej (w 2015 r. była to kwota ok. 40 mln. zł). Proponowana zmiana spowoduje, że zakłady ubezpieczeń prześlą należne środki finansowe jednemu podmiotowi – Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej, będącemu – na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 603 z późn. zm.) – centralnym organem administracji rządowej w sprawach ochrony przeciwpożarowej.

Następstwem proponowanej zmiany będzie skuteczniejsza kontrola nad rzeczowym wykorzystaniem środków, a także ich optymalne wykorzystanie, przy równomiernym wsparciu ochotniczych straży pożarnych, na zakup sprzętu i wyposażenia na terenie całego kraju. Podział środków będzie dokonywany adekwatnie do potrzeb, z uwzględnieniem innych źródeł finansowania ochotniczych straży pożarnych, co przyczyni się do bardziej racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi.

Obecnie środki finansowe przekazane Zarządowi Głównemu Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej przeznaczone są na ochotnicze straże pożarne, zaś środki finansowe przekazane Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej na jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej oraz na pozostałe jednostki ochrony przeciwpożarowej (w tym na ochotnicze straże pożarne), za wyjątkiem związku ochotniczych straży pożarnych. Zgodnie z projektowaną ustawą Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej 50% otrzymanej kwoty będzie dysponował na ochotnicze straże pożarne, a 50% na jednostki ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1–5 i 8 ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

Przedmiotowa ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Jednocześnie w projekcie wprowadzono przepis przejściowy, który stosuje się do środków finansowych z wpływów uzyskanych, a nie przekazanych przez zakłady ubezpieczeń z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia od ognia do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy niniejszej ustawy.

Projekt ustawy wywołuje pozytywne skutki społeczno-gospodarcze oraz nie rodzi skutków finansowych dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Przedkładany projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

ZAŁOŻENIA PROJEKTU ROZPORZĄDZENIA

Projektowane rozporządzenie będzie miało na celu wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. *o ochronie przeciwpożarowej* (Dz. U. z 2016 r. poz. 191, 298, 904 i 2138 oraz z 2017 r. poz. 60), które nakłada na ministra właściwego do spraw wewnętrznych obowiązek określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu i trybu rozdziału środków finansowych przekazanych Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej

na podstawie przepisów art. 35 ust. 2 i art. 38 ust. 1 cyt. ustawy, mając na względzie zapewnienie skutecznego funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej.

Zakres przedmiotowy projektowanego rozporządzenia odnosił się będzie do środków finansowych przekazanych Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej z:

- 1) odpłatnych szkoleń strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej, jak również strażaków ochotniczej straży pożarnej funkcjonującej w budynku, obiekcie lub na terenie niebędącym własnością, nieużytkowanym bądź niezarządzanym przez gminę, z wyłączeniem strażaków ochotniczych straży pożarnej oraz strażaków związku ochotniczych straży pożarnych przeprowadzonych przez Państwową Straż Pożarną (art. 35 ust. 2 cyt. ustawy);
- 2) 10% sumy wpływów uzyskanych przez zakłady ubezpieczeń z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia od ognia (art. 38 ust. 1 cyt. ustawy).

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy *o ochronie przeciwpożarowej* przekazane 10% sumy wpływów uzyskanych z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia od ognia ma zostać przeznaczone na rzeczywiste potrzeby jednostek ochrony przeciwpożarowej, w szczególności na zapewnienie gotowości bojowej tych jednostek, budowę i modernizację obiektów strażnic, badania naukowe i działalność racjonalizatorską w zakresie bezpieczeństwa pożarowego i innych zagrożeń, a także propagowanie bezpieczeństwa pożarowego.

W świetle powyższego projektowane rozporządzenie będzie wskazywać na co w szczególności mogą być przeznaczone środki finansowe w ramach poszczególnych kategorii ww. potrzeb jednostek ochrony przeciwpożarowej, np. w kategorii „zapewnienie gotowości bojowej” środki finansowe mogłyby zostać przeznaczone na: zakup urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego, specjalistycznej odzieży ochronnej oraz chemicznych środków gaśniczych, jak również pokrywanie kosztów zakupu paliwa, olejów i smarów oraz na remonty generalne środków transportu.

Dodatkowo rozporządzenie określać będzie tryb występowania do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z wnioskami o przydzielenie środków finansowych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej oraz termin ich składania. Rozporządzenie określi za pośrednictwem jakich podległych organów wnioski te winny wpływać do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej oraz tryb ich opiniowania przez te organy.

Warszawa, 20 marca 2017 r.

BAS-WAPEiM-525/17
TRYB PILNY

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Arkadiusz Czartoryski)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projektodawcy proponują wprowadzenie zmian w art. 38 i art. 39 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 191, ze zm.), dalej jako: „u.o.p.”, które dotyczą przekazywania przez zakłady ubezpieczeń 10% sumy wpływów uzyskanych z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia od ognia oraz przeznaczania tych środków na cele ochrony przeciwpożarowej. Projekt ustawy precyzuje, że wskazane środki mają być przeznaczane na rzeczywiste potrzeby jednostek ochrony przeciwpożarowej, a Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej ma przekazywać 50% kwoty ochotniczym strażom pożarnym oraz 50% kwoty jednostkom ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1-5 i 8 u.o.p., tj. jednostkom organizacyjnym Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej, zakładowej straży pożarnej, zakładowej służbie ratowniczej, gminnej zawodowej straży pożarnej, powiatowej (miejskiej) zawodowej straży pożarnej, terenowej służbie ratowniczej oraz innym jednostkom ratowniczym.

Zgodnie z art. 3 projektowanej ustawy ma ona wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Opiniowany projekt ustawy należy poddać ocenie z uwzględnieniem art. 107 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE), dotyczącym zasad przyznawania pomocy przez państwo.

Art. 107 ust. 1 TfUE stanowi, że wszelka pomoc przyznawana przez państwa członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji przez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

Pojęcie przedsiębiorstwa na gruncie art. 107 ust. 1 TfUE jest rozumiane szeroko. W świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) jest za nie uznawana każda jednostka zaangażowana w działalność gospodarczą, niezależnie od jej statusu prawnego i sposobu finansowania (zob. wyroki w sprawach C-41/90, *Höfner przeciwko Macroton* oraz C-170/8, *Hydrotherm przeciwko Compact*). Działalność gospodarcza w rozumieniu omawianego przepisu oznacza każdą działalność polegającą na oferowaniu na rynku towarów lub usług, przy czym dla tej kwalifikacji nie jest rozstrzygający zarobkowy charakter działalności, lecz działanie na rynku, na którym oferowane są towary i usługi pozostające w rzeczywistej lub w potencjalnej konkurencji (zob. wyroki w sprawie C-35/96, *Komisja przeciwko Włochom* oraz w połączonych sprawach od C-180/98 do C-184/98, *Pavlov i inni*).

Z art. 107 TfUE wynika, że wsparcie dla podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą podlega przepisom dotyczącym pomocy publicznej, o ile jednocześnie spełnione są następujące przesłanki: 1) udzielane jest ono przez państwo lub ze środków państwowych, 2) ma charakter selektywny (uprzywilejowuje określone przedsiębiorstwo lub przedsiębiorstwa albo produkcję określonych towarów), 3) powoduje, że przedsiębiorstwo uzyskuje przysporzenie na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku, 4) grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Przesłanki te muszą być spełnione kumulatywnie. Niespełnienie choćby jednej z nich oznacza, że nie występuje zakazana pomoc państwa.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

W pierwszej kolejności należy ocenić, czy podmioty, które zgodnie z projektowanym art. 38 ust. 2 u.o.p. mają otrzymywać środki finansowe przekazane Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej przez zakłady ubezpieczeń, są podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą w rozumieniu art. 107 TfUE. Ewentualne zakwalifikowanie do tej kategorii może dotyczyć w zasadzie tylko ochotniczej straży pożarnej (OSP). Z u.o.p. wynika, że OSP może prowadzić dwojaki rodzaj działalności. Po pierwsze,

OSP jest jednostką umundurowaną, wyposażoną w specjalistyczny sprzęt, przeznaczoną w szczególności do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami (art. 19 ust. 1a u.o.p.). Po drugie, nieruchomości, środki transportu, urządzenia i sprzęt pozostający w dyspozycji OSP lub ich związku mogą być odpłatnie wykorzystywane do innych społecznie użytecznych celów, określonych w statucie ochotniczej straży pożarnej lub ich związku, zaś środki uzyskane z tego tytułu stanowią dochody własne ochotniczej straży pożarnej lub ich związku (art. 37 u.o.p.).

Na gruncie art. 107 ust. 1 TfUE i orzecznictwa TSUE¹, drugiego rodzaju działalność OSP, bez względu na jej społecznie użyteczne cele, stanowi działalność gospodarczą, a OSP może być uznana za przedsiębiorstwo. Trzeba jednak zauważyć, że środki, o których mowa w projekcie ustawy, mają być przeznaczone na rzeczywiste potrzeby jednostek ochrony przeciwpożarowej, wśród których wskazano elementy wiążące się z podstawowym celem działalności OSP, który nie ma charakteru działalności gospodarczej. Potwierdza to również zmieniany art. 39 ust. 1 u.o.p, zgodnie z którym środki finansowe przekazane Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej są przeznaczone wyłącznie na cele ochrony przeciwpożarowej. W tym kontekście trzeba przywołać orzecznictwo TSUE, z którego wynika, iż art. 107 TfUE nie ma zastosowania, jeżeli działanie danych podmiotów stanowi część prerogatyw władzy publicznej², co w analizowanym przypadku można odnieść do działalności OSP w ramach systemu bezpieczeństwa państwa.

Jednakże nie można zupełnie wykluczyć, że w pewnym (niewielkim) stopniu przeznaczenie środków np. na budowę i modernizację obiektów strażnic może mieć związek z prowadzeniem przez OSP działalności o charakterze gospodarczym. W tym zakresie, przechodząc do analizy przesłanek wymienionych w art. 107 TfUE, trzeba przesądzić, czy mamy do czynienia ze wsparciem udzielanym przez państwo lub ze środków państwowych. Odnośnie do tej przesłanki TSUE przyjmuje, że pomoc jest przyznawana przedsiębiorstwu przez państwo członkowskie, gdy pochodzi z jego zasobów bezpośrednio lub pośrednio, a udzielenie pomocy jest przypisywane temu państwu (zob. wyrok w sprawie C-379/98, *PreussenElektra*). Korzyść przyznawana przedsiębiorstwu musi zatem pochodzić z zasobów państwa i być przedsiębiorstwu udostępniana na mocy jego decyzji (zob. wyrok TSUE w sprawie C-482/99, *Francja przeciwko Komisji*). TUE rozróżnia sytuację, w której podmiot może dysponować danymi środkami, od sytuacji, w której podlegają one kontroli publicznej i mogą zostać wykorzystane wyłącznie na cele określone przez władze krajowe. Według TSUE przesłanka dotycząca środków publicznych jest spełniona jedynie wówczas, gdy dane środki pozostają w dyspozycji władz publicznych (zob. wyrok w sprawie C-206/06, *Essent Netwerk Noord BV*).

---

¹ Zob. np. wyrok TSUE w sprawie C-67/96, *Albany*.

² Zob. m.in. wyroki TSUE w sprawie C-30/87, *Bodson* oraz C-364/92, *SAT*.

W świetle powyższego można uznać, że przekazywanie na rzecz OSP połowy z 10% wpływów uzyskiwanych przez zakłady ubezpieczeń z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia od ognia, nie stanowi wsparcia pochodzącego (bezpośrednio lub pośrednio) z zasobów państwowych i nie jest udzielane w oparciu o decyzję państwa³.

Ponieważ pierwsza przesłanka wynikająca z art. 107 TfUE nie została zrealizowana, ocena kolejnych nie jest konieczna. Tym samym należy stwierdzić, że przewidziane w projekcie przekazywanie środków finansowych na rzecz OSP nie stanowi pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 TfUE.

4. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

---

³ Por. opinia Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 11 czerwca 2014 r. (sygn. DDO-52-238(2)14/MM/MG) do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne (druk sejmowy nr 2508, VII kadencja Sejmu).

Warszawa, 20 marca 2017 r.

BAS-WAPEiM-526/17
TRYB PILNY

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie
stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie
przeciwpożarowej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Arkadiusz
Czartoryski) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej
w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu**

Projektodawcy proponują wprowadzenie zmian w art. 38 i art. 39 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 191, ze zm.), które dotyczą przekazywania przez zakłady ubezpieczeń 10% sumy wpływów uzyskanych z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia od ognia oraz przeznaczania tych środków na cele ochrony przeciwpożarowej. Projekt ustawy precyzuje, że wskazane środki mają być przeznaczane na rzeczywiste potrzeby jednostek ochrony przeciwpożarowej, a Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej ma przekazywać 50% kwoty ochotniczym strażom pożarnym oraz 50% kwoty innym jednostkom ochrony przeciwpożarowej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej nie jest projektem ustawy wykonującej prawo UE w rozumieniu art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu.

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 22 marca 2017r.

Cena 0,61 zł + 23% VAT

